

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка  
Навчально-науковий інститут історії, права та міжнародних відносин  
Кафедра права та публічного управління

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор ННІ історії, права та  
міжнародних відносин

 - Олександр ЖУКОВ

«29» серпня 2025 р.

## **РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ**

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність D8 Право

Освітньо-професійна програма Право

**Перший рівень вищої освіти**

**Мова навчання українська**

**ПОГОДЖЕНО**

Голова науково-методичної  
комісії ННІ історії, права та  
міжнародних відносин

 Світлана МОЦАК

«28» серпня 2025 р.

Укладач:

Іваній О.М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри права та публічного управління

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

кандидат педагогічних наук, доцент

Олена ІВАНІЙ

### Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – <b>3</b>	<b>бакалавр</b>	Обов'язкова
		<b>Рік підготовки:</b>
<b>2-й</b>		
<b>Семестр</b>		
<b>3-й</b>		
<b>Лекції</b>		
<b>20 год.</b>		
<b>Практичні, семінарські</b>		
<b>20 год.</b>		
<b>Лабораторні</b>		
<b>0 год.</b>		
<b>Самостійна робота</b>		
<b>48 год.</b>		
<b>Консультації:</b>		
<b>2</b>		
Вид контролю: залік		
Загальна кількість годин – <b>90</b>		

## 1. Мета вивчення навчальної дисципліни

**Загальною метою** викладання та вивчення навчальної дисципліни «Основи управління у сфері освіти» є засвоєння студентами понятійно-категоріального апарату та основних положень дисципліни, а також умінь аналізувати та узагальнювати ключові аспекти, вирішувати конкретні ситуації відповідно до положень чинного законодавства. Особлива увага приділяється питанню публічного адміністрування освітньої сфери, що дозволяє системно розуміти правовий статус учасників освітніх відносин.

**При викладанні курсу ставляться наступні завдання:**

- надати студентам теоретичні знання щодо правового регулювання освітніх відносин через призму управлінської діяльності;
- продемонструвати студентам у теоретичній та практичній площинах основні положення публічного адміністрування освітніх правовідносин;
- навчити студентів застосовувати набуті знання з метою належного юридичного забезпечення сфери управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних компетентностей**:

**ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

**ЗК 2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

**ЗК 3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

**ЗК 4.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

**ЗК 7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

**ЗК 8.** Здатність бути критичним і самокритичним.

**ЗК 10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

**ЗК 10.** Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **спеціальних (фахових) компетентностей** спеціальності:

**СК 3.** Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

**СК 7.** Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

**СК 8.** Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

**СК 11.** Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

**СК 12.** Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

**СК 13.** Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ

**СК 16.** Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

**СК 19.** Здатність визначати особливості освітніх правовідносин.

**СК 20.** Знання і розуміння особливостей управління в освітній сфері.

Навчальна дисципліна спрямована на формування визначеної освітньо-професійною програмою **інтегральної компетентності**, а саме: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

## **2. Передумови для вивчення дисципліни**

Навчальна дисципліна «Основи управління у сфері освіти» базується на знаннях таких дисциплін, як «Конституційне право» та «Загальна теорія права». Окрім цього вивчення цієї дисципліни доцільно здійснювати після «Освітнього права».

## **3. Результати навчання за дисципліною**

**РН 3.** Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

**РН 5.** Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

**РН 6.** Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

**РН 9.** Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

**РН 10.** Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

**РН 12.** Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

**РН 19.** Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

**РН 20.** Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

**РН 23.** Пояснювати природу та зміст елементів освітніх правовідносин, управління освітніми правовими відносинами.

#### 4. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка рівня та якості знань студентів здійснюється у відповідності до методики рейтингової оцінки та полягає у здійсненні розрахунку суми балів за всіма видами практичних завдань та результатами самостійної роботи. Акумулявання (накопичення) балів здійснюється протягом семестру.

Щодо системи розподілу балів, які отримують студенти та рейтингової системи, яка трансформується в національну шкалу та шкалу ECTS, то відповідні відомості наведені у цій програмі.

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент демонструє повні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних випадках, може аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Студент розкриває питання, що стосується дисципліни яка вивчається, та не виходить за рамки об'єму матеріалу передбаченого робочою програмою; проявляє впевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.
В	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.
С	Студент загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення

	характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді про зміну результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення для практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань у межах дисципліни, що вивчається.
Д	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.
Е	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни. Виконання практичних / контрольних та інших завдань роботи значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Ф	Студент не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.
ФХ	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутні.

### Розподіл балів

Поточний контроль та самостійна робота		Сума
Аудиторна робота	Самостійна робота	
70	30	100

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ЄКТС</i>	<i>За 100-бальною шкалою</i>	<i>За національною шкалою (форма контролю – істит, диф. залік)</i>	<i>Пояснення</i>
A	90-100	відмінно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
B	82-89	добре	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками.
C	74-81		Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані правильно з незначною кількістю суттєвих помилок.
D	64-73	задовільно	Кредити зараховано. Контрольні заходи виконані нижче середнього рівня, але зі значною кількістю помилок.
E	60-63		Кредити зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям.
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	Кредити не зараховано. Здобувачу надається можливість скласти визначені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
F	1-34	незадовільно з повторним вивченням курсу	Кредити не зараховано. Здобувач повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни

### 5. Засоби діагностики результатів навчання

Облік знань студентів проводиться, як правило, під час практичних (семінарських) занять з конкретних тем, а також під час перевірки самостійної роботи.

Облік успішності враховує як ступінь підготовленості до практичних занять (в рамках опрацювання студентом лекційного матеріалу, відповідних нормативно-правових та інших актів і літератури; виконання самостійної роботи студентом), так і активність студента під час обговорення питань, розв'язання різного роду правових завдань і тестів.

Здійснення поточного контролю забезпечується під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю є: усне опитування студентів; складання процесуальних документів; написання й перевірка доповідей та рефератів; виступ з доповідями та рефератами; підготовка презентацій та їх захист; написання статей наукового характеру; вирішення практичних завдань (у т.ч. ситуаційних), тестів; організація проведення ділових ігор тощо.

Система контролю має на меті встановлення рівня, якості та змісту опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни.

Зокрема, студент повинен:

- мати чітке загальне уявлення про теоретичні та практичні правові проблеми в рамках тематики дисципліни;
- знати базовий матеріал, що опановується під час лекційних та семінарських занять, а також віднесений на самостійне опрацювання (самостійна робота);
- володіти навичками оперування базовим матеріалом та нормативно-правовими, літературними й іншими джерелами, а також уміннями їх використовувати в інших дисциплінах та на практиці;
- вміти аналізувати ситуації та проблеми, що виникають у правовій діяльності та знаходити можливі правові шляхи їх вирішення;
- вміти складати проекти відповідних процесуальних документів.

Прозорість та відкритість окресленої системи контролю забезпечується шляхом попереднього ознайомлення студентів з цією системою.

В Університеті передбачено можливість перезарахування результатів неформальної та/або інформальної освіти відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка (<https://sspu.edu.ua/university/edusci/normatyvno-pravovabaza>).

Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та є підтвердженням того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі, індивідуальному завданню, які передбачені цією робочою програмою.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенню академічної доброчесності та забезпеченню довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної доброчесності та наслідків її недотримання.

## **6. Програма навчальної дисципліни**

Програма навчальної дисципліни складається з 1 розділу та 9 тем.

Тема 1. Загальні засади управління у сфері освіти в Україні.

Тема 2. Джерела (форми) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти. Освітнє право та освітнє законодавство.

Тема 3. Правовий статус суб'єктів управлінських відносин у сфері освіти.

Тема 4. Майнова основа забезпечення управління у сфері освіти.

Тема 5. Правові засоби та механізми інституту публічного регулювання освітньої діяльності.

Тема 6. Спеціальні форми управління освітою в Україні.

Тема 7. Цифрова трансформація у сфері освіти і науки. Управлінські аспекти.

Тема 8. Загальні засади управління інвестиціями та інноваціями в освітній діяльності.

Тема 9. Міжнародне освітнє співробітництво. Загальні засади регулювання та управління.

## **7. Інформаційний зміст навчальної дисципліни**

### **7.1. Тематичні розділи**

#### **Тема 1. Загальні засади управління у сфері освіти в Україні**

1. Поняття та характеристика управління у сфері освіти. Системоутворюючі фактори управління в освіті та їх предмет.

2. Методологічне забезпечення відносин управління у сфері освіти.

3. Загальна характеристика органів управління у сфері освіти.

4. Становлення та розвиток управлінських відносин у сфері освіти: історичний екскурс.

#### **Тема 2. Джерела (форми) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти. Освітнє право та освітнє законодавство**

1. Поняття та види форм (джерел) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти.

2. Нормативно-правовий акт – основна форма (джерело) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти.

4. Освітнє право та освітнє законодавство. Порівняльна характеристика

6. Судові рішення як джерела освітнього права та акти тлумачення норм права.

### **Тема 3. Правовий статус суб'єктів управлінських відносин у сфері освіти**

1. Суб'єкти управлінських відносин у сфері освіти: поняття, види, ознаки та правове становище.

2. Кабінет Міністрів України як суб'єкт управлінських відносин у сфері освіти. Повноваження та правове забезпечення діяльності.

3. Міністерство освіти та науки як суб'єкт управлінських відносин у сфері освіти. Повноваження та правове забезпечення діяльності.

4. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти управлінських відносин у сфері освіти. Повноваження та правове забезпечення діяльності.

### **Тема 4. Майнова основа забезпечення управління у сфері освіти**

1. Поняття правового режиму майна суб'єктів управління у сфері освіти.

2. Склад та джерела формування майна суб'єктів освітньої діяльності.

3. Форми права власності.

4. Правові режими господарського відання та оперативного управління в освітній діяльності.

5. Публічні закупівлі у сфері освіти та їх правове забезпечення.

6. Майновий стан та облік майна суб'єкта господарювання. Особливості управління майном суб'єктів освітньої діяльності.

### **Тема 5. Правові засоби та механізми інституту публічного регулювання освітньої діяльності.**

1. Засоби та механізми інституту публічного регулювання освітньої діяльності: загальні положення.

2. Правові засади здійснення регулювання та контролю (нагляду) у сфері освітньої діяльності.

3. Правові засади технічного регулювання освітньої діяльності (стандартизація, сертифікація, оцінка відповідності та метрологія) в Україні.

4. Ліцензування освітньої діяльності та акредитація освітніх програм.

### **Тема 6. Спеціальні форми управління освітою в Україні**

1. Особливості управління дошкільною освітою

2. Особливості управління позашкільною освітою

3. Особливості управління інклюзивною освітою..

4. Особливості управління повною загальною середньою освітою

5. Особливості управління професійно-технічною освітою

6. Особливості управління фаховою передвищою освітою

7. Особливості управління вищою освітою та освітою дорослих.

**Тема 7. Цифрова трансформація у сфері освіти і науки.  
Управлінські аспекти**

1. Єдина Державна Електронна База з питань Освіти.
2. Програмно-апаратний комплекс «Автоматизований інформаційний комплекс освітнього менеджменту».
3. Всеукраїнська школа онлайн.
4. Національна електронна науково-інформаційна система (URIS)
5. SELFIE (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the Use of Innovative Educational Technologies)
6. Загальні управлінські засади дистанційного навчання у вищій освіті.

**Тема 8. Загальні засади управління інвестиціями та інноваціями в освітній діяльності**

1. Поняття, види та форми інвестицій та інвестиційної діяльності. Інвестиційний проект та інвестиційний договір в освіті.
2. Правовий статус суб'єктів освітньої інвестиційної діяльності.
3. Поняття, види та форми інновацій та інноваційної діяльності. Інноваційні проекти та інноваційні договори в освіті.
4. Правові засади та особливості здійснення іноземного інвестування в освіті. Міжнародні грантові програми

**Тема 9. Міжнародне освітнє співробітництво. Загальні засади регулювання та управління**

1. Зовнішньоекономічна діяльність та міжнародне економічне співробітництво України у сфері освіти: загальні положення.
2. Правові засади і особливості організації та здійснення зовнішньоекономічної діяльності в освітній сфері.
3. Договірне забезпечення зовнішньоекономічної освітньої діяльності.

## 7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р
Тема 1. Загальні засади управління у сфері освіти в Україні	8	2	2			4
Тема 2. Джерела (форми) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти. Освітнє право та освітнє законодавство	10	2	2			6
Тема 3. Правовий статус суб'єктів управлінських відносин у сфері освіти	10	4	4			2
Тема 4. Майнова основа забезпечення управління у сфері освіти	10	2	2			6
Тема 5. Правові засоби та механізми інституту публічного регулювання освітньої діяльності.	10	2	2			6
Тема 6. Спеціальні форми управління освітою в Україні	10	2	2			6
Тема 7. Цифрова трансформація у сфері освіти і науки. Управлінські аспекти	10	2	2			6
Тема 8. Загальні засади управління інвестиціями та інноваціями в освітній діяльності	10	2	2			6
Тема 9. Міжнародне освітнє співробітництво. Загальні засади регулювання та управління	10	2	2			6
	2				2	
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>20</b>	<b>20</b>		<b>2</b>	<b>48</b>

### Теми та план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади управління у сфері освіти в Україні	2
2	Джерела (форми) правового забезпечення управлінських відносин у сфері освіти. Освітнє право та освітнє законодавство	2
3	Правовий статус суб'єктів управлінських відносин у сфері освіти	4
4	Майнова основа забезпечення управління у сфері освіти	2
5	Правові засоби та механізми інституту публічного регулювання освітньої діяльності.	2
6	Спеціальні форми управління освітою в Україні	2
7	Цифрова трансформація у сфері освіти і науки. Управлінські аспекти	2
8	Загальні засади управління інвестиціями та інноваціями в освітній діяльності	2
9	Міжнародне освітнє співробітництво. Загальні засади регулювання та управління	2
<b>Разом</b>		<b>20</b>

## 8. Рекомендовані джерела інформації

### Основні:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про освіту»
3. Закон України «Про вищу освіту»
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту»
5. Закон України «Про фахову передвищу освіту»
6. Адміністративне право України: підручник/І.Л. Бородин. К.: Алерта, 2019. 548 с.
7. Ю. О. Костюніна. Особливості управління освітою в умовах воєнного стану. *Ефективність державного управління*. 2023. Вип 1/2 (74/75) <https://doi.org/10.36930/507407>
8. Ігор Якимович. Управління освітою та освітніми системами: стан, тенденції, проблеми та перспективи. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. № 219 (2025). <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-219-326-330>
9. Karahioz R., Lehka O., Minchenko S. Public Administration of Legal Education in the Practice of the European Court of Human Rights. *Asia Life Sciences. Supplement* 2019. 21(2). P. 493-504.
10. Journal of Educational Administration and History: <https://www.tandfonline.com/action/journalInformation?show=aimsScope&journalCode=cjeh20>
11. Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі: колективна монографія / за загальною редакцією В. П. Кравця, Г. М. Мешко. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 310 с.
12. Боднар О. С. Менеджмент педагогічного персоналу закладу загальної середньої освіти. Тернопіль: Крок, 2021. 380 с.
13. Генеза провідництва в освіті: Колективна монографія / За заг. ред. проф. І. Богданова. К.: Освіта України, 2020.
14. Грень Л. М., Вавренюк С. А., Алієва П. І. Сучасна освіта України: державно-управлінський аспект : монографія. Харків: Іванченко І. С., 2021. 238 с.
15. Гуменюк Т. К. Сучасний менеджмент освіти. Наукові інновації та передові технології. 2022. № 12(14). С. 255–266. DOI: [https://doi.org/10.52058/27865274-2022-12\(14\)-255-266](https://doi.org/10.52058/27865274-2022-12(14)-255-266)
16. Лукіна Т. О. Управління якістю освіти. Енциклопедія освіти. 2021. С. 1042-1043.
17. Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Логвинова М. О. Педагогічний менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія). Харків, 2019. 86 с.
18. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.

### Додаткові:

1. Системи управління освітою під час воєнного стану та перспективи оновлення освіти в повоєнну добу. Всеукраїнська науково-практична конференція. URL: [https://drive.google.com/drive/folders/1HnSPyEIJGLb1NIqxDreDDqZ8sm7\\_Djci?usp=sharing](https://drive.google.com/drive/folders/1HnSPyEIJGLb1NIqxDreDDqZ8sm7_Djci?usp=sharing)
2. Захорольська В. М. Управління освітою в Україні: сутність, основні поняття і характеристики. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 33 (72) № 3 2022. <https://doi.org/10.32838/TNU-2663-6468/2022.3/12>
3. Гладкий М. А. Удосконалення механізмів державного управління у сфері освіти. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-01\(13\)/index.html](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2015-01(13)/index.html)
4. Державно-громадське управління закладами загальної середньої освіти на засадах суб'єктної партнерської взаємодії: монографія [Електронне видання] /О. М. Онаць, І. В. Саух, Б. Г. Чижевський, Л. М. Попович, А. Ю. Данко. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024. 225 с. <https://doi.org/10.32405/978-966-983-484-3-2024-225>
5. Десятов Т. М. Шляхи модернізації моделей і методів освітнього менеджменту в зарубіжних країнах та Україні. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. 2022. № 2. С. 20–25. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2022-2-5-20-25>
6. Якименко С., Підлеп'ян Н. Запровадження моделі управління освітою на рівні територіальної громади. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти «Публічне управління та адміністрування»* № 2 (3) 2022 рік. С. 14-19.
7. Вознюк, Л., & Доброгорський, О. (2022). Особливості освітнього менеджменту в умовах воєнного стану. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти Публічне управління та адміністрування*, 1(2). URL: <https://visnuk.dano.dp.ua/index.php/pma/article/download/36/44>
8. Іваній О., Михайличенко О., Пономаренко Т., Шаповалова О., Іваній І. Innovative technologies in the teaching of historical, social and human sciences. *Universidad y Sociedad*. Volume 12, issue 5, 2020.
9. НАДС (2023). Діяльність у сфері управління освітою в умовах воєнного стану. Швейцарсько-український проєкт DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти». 21 квітня 2023 р. URL: <https://nads.gov.ua/events/vebinar-na-temu-diialnist-u-sferi-upravlinnia-osvitoiu-v-umovakh-voiennoho- stanu>
10. Кирилишин В. Digital в управлінні: як ефективно використовувати цифрові платформи. *Управління освітою*. 2020. № 4. С. 24–41.
11. Огієнко О. І. Соціальне партнерство як основа державно-громадського управління освітою: досвід зарубіжних країн. 2020.
12. Поступна О. Механізм правового регулювання процесу публічного управління освітою. *Наукові перспективи (Naukovі perspektivi)*. 2021. № 1 (7).
13. Рябовол Л. Т., Крушеніцький В. С. Державно-громадське управління освітою: передумови, ознаки, переваги й недоліки. 2020.

14. Товканець О. Особливості управління освітою в центральноевропейських країнах на регіональному і національному рівнях. *Молодь і ринок*. 2021. № 5/191.

15. Наталія Шевченко, Євгенія Шипіцина. Основні моделі управління освітою в європейських країнах. *Наукові перспективи*. № 10(40) (2023). [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10\(40\)-323-335](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-10(40)-323-335)

16. Типові недоліки в діяльності органів управління освітою територіальних громад. URL: <https://sqe.gov.ua/tipovi-nedoliki-v-diyalnosti-organiv/>

17. British Institute of International and Comparative Law, Protecting Education in Insecurity and Armed Conflict, An International Law Handbook, second edition. URL: [https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/PEIC\\_BIICL\\_international\\_law\\_handbook\\_2020\\_en.pdf](https://www.right-to-education.org/sites/right-to-education.org/files/resource-attachments/PEIC_BIICL_international_law_handbook_2020_en.pdf) accessed on 15/04/2022

18. Europe's online platform for school education. Education and support for Ukrainian refugees. 18.05.2022. URL: <https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/latest/news/education-support-ua-refugees.htm>

19. Helsinki (2023). Організація дистанційної форми освіти в умовах воєнного стану: на що потрібно звернути увагу? Мезенцова Наталія, адвокатка, Української Гельсенської Спілки Прав Людини "Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні". URL: [https://www.helsinki.org.ua/articles/orhanizatsiia-dystantsiynoi-formy-osvity-v-zzso-v-umovakh-voiennoho-stanu-na-shcho-potribno-zvernuty-uvahu/#:~: text](https://www.helsinki.org.ua/articles/orhanizatsiia-dystantsiynoi-formy-osvity-v-zzso-v-umovakh-voiennoho-stanu-na-shcho-potribno-zvernuty-uvahu/#:~:text=)

20. Oliynyk Lilianna (2023). Safe school: challenges of the educational system during war. URL: <https://jurfem.com.ua/en/safe-school-challenges-of-the-educational-system-during-war/>

21. Ortega Marina Pérez. (2022). The importance of children's right to education in armed conflicts. Children's Rights, Education, Exploitation, refugees, violence. URL: <https://www.humanium.org/en/the-importance-of-childrens-right-to-education-in-armed-conflicts/>

22. Saveschools (2023). Інтерактивний графік "Освіта під загрозою". URL: <https://saveschools.in.ua/>

### **Інформаційні інтернет-ресурси**

1. <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. <http://www.president.gov.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua/>
4. <https://minjust.gov.ua/>
5. <http://www.dkrp.gov.ua/>
6. <http://www.scourt.gov.ua/>
7. <http://court.gov.ua/>